

[Arne Melchior]

digt udtryk for, hvad dette lovforslag indeholder.

(Kort bemærkning).

Ellemann-Jensen (V):

Jeg må sige til hr. Arne Melchior, at jeg sagde et beløb på op imod en halv milliard kroner. Det bruttobeløb, hr. Arne Melchior nævner, kan han finde i materialet fra finansministeriet. Det er 0,6 mia kr. Det, jeg taler om, er nettobeløbet, og det ligger et sted mellem 400 og 500 mill. kr. Jeg er sikker på, at industriministeren vil bekræfte, at det er det, der er tale om i nye penge. Det er de gode penge, man nu vil kaste efter de dårlige penge, som er tabt under alle omstændigheder.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Det er trist, at hr. Arne Melchior ikke ved, at hvis man bruger 600 mill. kr. til at sanere Stålvalseværket, så skal man altså skaffe dem via salg af statsobligationer, og så stiger den rente, der skal bruges til at finansiere CDs vælgeres parcelhuse.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Det bliver kun én sætning. Jeg vil stadig hævde, at der ikke er modregnet de omkostninger over bare et par år, som for såvel staten som kommunerne er forbundet med en lukning af Stålvalseværket. Jeg har ikke det aktuelle tal på dette her, det er der heller ingen der kan kræve at jeg skal have, men jeg vil hævde, at det er en meget væsentlig del af det beløb, hr. Ellemann-Jensen her har nævnt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes, idet 48 stemte for, 86 imod.

Ændringsforslag nr. 2
forkastedes, idet 10 stemte for, 124 imod.

§§ 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 om indsættelse af to nye paragraffer
forkastedes, idet 10 stemte for, 124 imod.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

15) Forespørgsel til arbejdsministeren:

Forespørgsel af Hans Jørgen Holm (V), Grethe Fenger Møller (KF), Voigt (FP), Poul H. Møller (KrF) og Mølgaard (DR):

»Vil ministeren fremsætte lovforslag om forbud mod eksklusivaftaler?«

(Forespørgsel nr. 36. Anmeldt 13/5 81. Fremme af forespørgslen vedtaget 19/5 81).

Begrundelse

Poul H. Møller (KrF):

Det kan måske undre enkelte, at vi er 5 partier, som har fremsat denne forespørgsel i dag – efter resultatet af afstemningen om lovforslag nr. L 45. Men sagen er den, at vi anser dette forslag for så vigtigt og så alvorligt, at vi ønsker at benytte alle de parlamentariske muligheder, vi har, for at få dette forslag igennem. Derfor håber vi naturligvis på, at arbejdsministeren vil svare imødekomende på vores forespørgsel, således at vi kan få et forbud mod disse eksklusivaftaler.

Besvarelse

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg er personlig selvfølgelig ulykkelig over at måtte skuffe ordføreren for forespørgernes forventninger med hensyn til svaret.

Svaret er, at regeringen ikke har planer om at fremsætte forslag om forbud mod eksklusivaftaler. Jeg har på regeringens vegne sagt, at vi er parate til at drøfte spørgsmålet om den enkeltes tryghed og frihed på ar-

[Arbejdsministeren]

bejdsmarkedet, men vi er ikke parate til at medvirke ved et indgreb i det arbejdsretlige system, som et forbud mod eksklusivaftaler ville være. Vi opfatter det fortsat som et ensidigt angreb på de faglige organisationers muligheder i samfundet, som et ensidigt indgreb på aftalefriheden på arbejdsmarkedet, og derfor kan regeringen ikke give det lovede tilsagn.

Jeg skal i øvrigt henvise til de argumenter, jeg på regeringens vegne fremførte under behandlingen af selve lovforslaget, altså lovforslag nr. L 45, som vi har haft til tredje behandling her i dag, den redegørelse, jeg har givet for regeringens stilling ved både første behandling, anden behandling og tredje behandling af dette lovforslag.

Forhandling

Poul H. Møller (KrF):

Jeg må jo erkende, at det ikke kommer helt bag på mig, at arbejdsministeren ikke kunne være så velvillig, som jeg havde håbet på, men vi anser det, som jeg sagde før, for en meget væsentlig sag og må derfor bruge alle de parlamentariske midler, vi har. Derfor vil jeg tillade mig på vegne af venstre, det konservative folkeparti, fremskridtspartiet, retsforbundet og kristeligt folkeparti at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet folketinget opfordrer regeringen til i begyndelsen af folketingsåret 1981-82 at fremsætte lovforslag, der bringer eksklusivaftaler til ophør og sikrer den enkelte erhvervsudøver aftalefrihed, går tinget over til næste punkt på dagsordenen.«

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår i forhandlingen.

Hans Jørgen Jensen (S):

Jeg skal bare ganske kort på socialdemokratiets vegne henvise til det, vi tidligere har fremført i debatten om eksklusivbestemmelser. Vi kan naturligvis ikke medvirke til vedtagelsen af et sådant forslag, og vi vil derfor stemme imod det dagsordensforslag, som er lagt frem her i dag.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Ja, så står vi da i den underlige situation at skulle have en forespørgselsdebat, og ingen vil tilsyneladende gå op og tage ordet, fordi man godt er klar over, at denne forespørgselsdebat er inderligt overflødig. Men der er jo da kommet et dagsordensforslag, og jeg skal med det samme afvise bemeldte dagsordensforslag, det kan vi under ingen omstændigheder stemme for. Jeg vil nu alligevel bruge nogle ord på denne debat, selv om jeg i øvrigt skal henvise til, hvad der er sagt tidligere, både i dag og ved andre lejligheder, hvor vi har behandlet dette forslag.

Jeg har lyst til at sige, at argumentet, man har kørt frem med fra alle forslagsstillernes side, er, at man har stået som frihedens bannerfører, og det er især den enkeltes frihed, man har talt meget om. Så kigger man lidt tilbage og ser på et parti som f. eks. fremskridtspartiet, som slår sig op her som bannerfører for friheden. Det er det parti, som i dette folketing har fremsat forslag om, at arbejdsløse skal møde tidligt om morgenen, og man har rent faktisk stillet forslag om et rent slavemarked af arbejdsløse, som ikke vil kunne få understøttelse, hvis ikke de møder op hver evig eneste morgen. Det er frihedens bannerfører i dette tilfælde.

Vi kan tage de borgerlige partier, konservative og venstre, som vi ved har talt meget om friheden for den enkelte, men vi ved godt, at det, de mener, er friheden til at lade lønmodtagerne sejle deres egen sø og få så dårlige vilkår som overhovedet muligt.

Vi har hørt kristeligt folkeparti og set bemærkningerne til forslaget, der siger, at man ikke rigtig ved, hvad man taler om, og desuden ved vi, at det, det handler om fra kristeligt folkepartis side, er at få så mange som overhovedet muligt over i den kristelige fagforening, hvor både arbejdsgivere og arbejdstagere er sluttet sammen.

Vi har hørt retsforbundet, som også slår sig til riddere af denne sag, og vi har hørt, at det, de har draget ind i debatten, er tilskud til fagbevægelsens presse, tilskud til politiske partier. Det er der også andre partier der har været inde på, men især retsforbundet har været inde på dette. Hvad er det ret beset, man dér angriber? Det er den rettighed, folk i organisationer og i foreninger har til at bestemme, hvor de vil give tilskud, og hvor de

[Lilli Gyldenkilde]

ikke vil give tilskud. Det er altså den frihed, man angriber, ved at slå sig til ridder af den enkeltes frihed.

Jeg har bemærket mig en sætning fra hr. Niels Helveg Petersen i dag, og det er den eneste, jeg synes har været ret så fornuftig, for det har jo været noget vakleri frem og tilbage. Hele denne sag har været grotesk. Hr. Niels Helveg Petersen sagde på et tidspunkt i eftermiddags, at det er fantastisk, så meget politisk energi der er brugt på denne sag. Deri er jeg enig. Det har været helt fantastisk at være vidne til, hvordan man har kunnet sammenkalde til møder, kunnet rende herved i salen og andenbehandle og tilbage til udvalget igen, og hvad ved jeg. Og det sker samtidig med, at vi står over for at skulle rejse på sommerferie herinde, eller i hvert fald lukkes lovgivningen ned for en lang periode.

Der er 250.000 arbejdsløse derude, og der kommer nye årgange ud nu fra skolerne, som går ud i arbejdsløshed. Og hvad er det, der optager sindene herinde? Jo, det er såmænd den enkeltes frihed. Det er det, der optager herinde. Hvad med den frihed, de unge mennesker burde have til at få et arbejde, når de kom ud af skolen? Den har ikke interesseret særlig meget, ikke mindst når vi ser på, hvordan det er gået den såkaldte beskæftigelsesplan. Jeg synes, det er rigtig dårligt, og vil have lov til at sige, at når vi nu er færdige med ristningen af de radikale, som denne sag jo handler om og har handlet om de sidste 14 dage, og muligvis skal til at riste centrum-demokraterne en lille smule, så må det i hvert fald snart få en ende.

Hr. Hans Jørgen Jensen kom i debatten ved tredje behandling af lovforslaget her i eftermiddags med nogle udtalelser til, jeg tror, det var venstresocialisterne, som gik i retning af, at de gamle oldnordiske tanker om klassekamp osv. osv., egentlig var passé. Når jeg drager det frem, er det, fordi vi gik sammen med socialdemokratiet om et betækningsbidrag, hvor vi ved tredjebehandlingen afviste dette lovforslag. Men jeg bliver nødt til at tage afstand fra de bemærkninger, hr. Hans Jørgen Jensen kom med på det tidspunkt, for dem kan vi overhovedet ikke bruge til noget.

Klassekampen er ikke død. Vi har tydeligt kunnet se det herinde. Vi kan tydeligt se det derude. Klassekampen fortsætter, og den

fortsætter længe endnu, for det er en meget lang march. Nu har vi kunnet afvise dette forslag i denne samling, men vi ved ikke, om vi kan afvise det i næste samling. Jeg håber det naturligtvis og vil igen opfordre til, at de partier, som ved, hvad dette handler om, og som har forstået hvad det handler om, går ud og snakker med folk om det og forklarer, at det er meget godt, at man står og forsvarer den enkeltes frihed, men det er altså også den enkeltes frihed inden for fællesskabet, som skal forsvares, og det er inden for organisationerne.

Niels Helveg Petersen (RV):

Formuleringen af den dagsorden, der ligger foran os, må give os anledning til betydelige betænkeligheder. Vi er ikke lykkelige ved formuleringen. Jeg tror personlig ikke på, at det kan lade sig gøre at gennemføre ved et enkelt lovindgreb, som det her ligesom stilles i udsigt, en afskaffelse af eksklusivaftaler på det danske arbejdsmarked. Jeg tror, at hvis man kunne gøre det formelt, og det er da muligt, så kunne man ikke gøre det reelt. Jeg er også overbevist om, at fortolkningen af ordlyden af denne dagsorden kan komme til at volde meget store problemer.

Når vi vælger at stemme for dagsordenen, er det altså ikke på grund af dens konkrete ordlyd og formulering, men for at regeringen ikke skal misforstå den radikale folketingsgruppes holdning i sagen. Vi ønsker at tilkendegive ved en afstemning, at vi ønsker konkrete politiske fremskridt på dette område. Hvis vi ikke stemte for denne dagsorden, ville vi risikere på dette punkt at blive misforstået, og det ønsker vi ikke. Vi ønsker, at der skal være et pres for at få urimeligheder og overgreb i forbindelse med eksklusivaftalerne bragt til ophør, og vi ønsker, at dette skal ske i den kommende folketingssamling.

Arne Melchior (CD):

Jeg har det betydelig nemmere end hr. Niels Helveg Petersen, fordi der ikke er noget at misforstå. Jeg tror, at hverken arbejdsministeren eller regeringen vil være i tvivl om, at CD, således som vi også viste det ved tredje behandlings afstemning tidligere på dagen, ønsker ved det samme pres, som hr. Niels Helveg Petersen her taler om, at få disse ting grundlæggende ændret.

[Arne Melchior]

Jeg ville dog have forsvoret, og jeg skal gerne tilstå, at jeg har tabt væddemål om det, at denne debat kunne have fundet sted, og jeg tror, det er en parlamentarisk milepæl i dag. Mon ikke det er første gang, et lovforslag får en fjerde behandling, oven i købet samme dag, som tredje behandling har fundet sted? Uanset om det tilfældigt var samme dag, eller om det havde været samme uge eller same måned, så havde det været lige meningsløst. Det må undre, og det undrer mig, at hr. Christophersen og hr. Poul Schlüter etc. virkelig vil lægge navn til, at et lovforslag, som er nedstemt i dag, samme dag eller samme uge, så at sige i samme åndedræt, fremlægges på ny, denne gang i den raffinerede form, at den regering og det parti, som har stemt imod det, selv skal fremsætte det. Der er vi vel nok ved parlamentarismens vrangside: misbrug af spilleregler.

Denne forespørgsel er ikke engang et onsdagssspørgsmål værd, og det eneste, man kan rose forespørgerne for, er, at så få af dem tager ordet. Men vi andre, som ikke er så frelste i sagen, er altså nødt til at forklare vores stilling, og vores stilling til dagsordenen er et klart nej. Det volder os ingen besværighed at sige dette nej. Dels ønsker vi ikke at støtte en parlamentarisk praksis, som jeg her har skildret, der åbner for fjerdebehandlinger af lovforslag, dels mener vi ikke, at man pr. dagsorden kan kræve af en regering, at den skal lave forarbejder til og fremsætte et lovforslag, som den skal stemme imod. Det må være opgaven for det flertal, som findes i salen, selv at formulere sit lovforslag, og er det ikke i stand til det, så tyder det på mangel på selvrespekt, mangel på tro på egne evner, at man vil tvinge regeringen til at fremsætte et lovforslag, hvilket normalt vil betyde, at den skal anbefale, at man stemmer for det, når det modsatte er tilfældet. Vi finder, at det er en næsten naragtig fremgangsmåde.

Monopolet skal afskaffes, det er vi enige i, og regeringen bør medvirke til det. Jeg kunne godt tænke mig, at arbejdsministeren i dag giver et tilsagn om, at han ikke bare vil give svar på de spørgsmål, der under en kommende behandling vil blive stillet, men at han også kunne tænke sig nedsat et embedsmandsudvalg til at belyse de mange aspekter, hele denne problemstilling rejser for os. Men flertallet må sandelig manifestere

sig ved selv at evne at lave det forslag, som man vil stemme igennem og sætte igennem, og dér skal vi nok være på vore pladser.

Og så skal det for tredje og sidste gang siges, at fremsættelsen af denne dagsorden og denne forespørgsel viser, at det ikke mere er sagen, det gælder. En vedtagelse af den her foreslåede dagsorden vil ikke bringe eksklusivaftalernes ophør en dag nærmere. Nu drejer det sig ikke mere om sagen, den har vi stemt for, nu drejer det sig om en regeringsstorm, nu drejer det sig om at lave uro i samfundet, og dér er vi stået af.

Det drejer sig om principper, og jeg mener væsentlige principper. Fru Lilli Gyldenkilde lykkedes det igen ligesom ved andenbehandlingen for nylig at gøre nar af vigtigheden af disse principper, og jeg må på ny tilbagevise, at der skulle være nogen, der interesserer sig mindre for ledighedens nedbringelse, end fru Lilli Gyldenkilde gør. De møder, der har været holdt om denne sag, har ikke taget nogens kræfter eller tid eller idérigdom til at bekæmpe ledighed. Det har vi gjort side om side. Så længe det drejer sig om principper af væsentlighed – og det mener vi organisationsfrihed og erhvervsfrihed er – er vi til tjeneste, og så stemmer vi for, selv om det har en hel række konsekvenser, som vi måske synes at samfundet burde være foruden. Men når det drejer sig om at lave ballade i gården, så er vi ikke med, og også derfor er det nemt for os at stemme imod det fremsatte dagsordensforslag.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Kun af hensyn til den fortsatte debat bliver jeg nødt til at korrigere en enkelt udtalelse fra hr. Arne Melchior's side.

Det var, da hr. Arne Melchior sagde, at vi tidligere på dagen har stemt om dette forslag, som nu er indeholdt i dagsordensforslaget. Jeg er nødt til at sige, at det har vi ikke. Forslaget indeholder dels en opfordring til regeringen om at etablere et lovforbud mod eksklusivaftaler, dels en ny sætning, som vi ikke på nuværende tidspunkt har diskuteret, nemlig om at sikre den enkelte erhvervsudøver aftalefrihed. Med vedtagelsen af denne dagsorden vil det være umuligt at gennemføre vores kollektive overenskomstsistem på arbejdsmarkedet, i hvert fald i den form, vi har kendt det hidtil. Det er i virkeligheden et

[Arbejdsministeren]

forslag om at afvikle det kollektive aftalesystem på arbejdsmarkedet, og jeg synes, at hr. Arne Melchior burde anerkende, at forslagsstilleren har bragt et helt nyt og ganske spændende perspektiv ind i den fortsatte debat.

Grethe Fenger Møller (KF):

Jeg skal ikke ofre mange ord på hr. Arne Melchiors indlæg, men jeg er alligevel noget forundret, når hr. Arne Melchior taler med store bogstaver – det gjorde hr. Arne Melchior jo denne gang – om, at når vi stiller en forespørgsel, så er det, fordi vi vil lave regeringsstorm, »ballade i gården« osv., og ikke fordi vi ud fra saglig begrundelse, ud fra det, der nu er vores opfattelse, ønsker at få en for os rigtig afslutning på denne sag.

Jeg kan egentlig ikke forstå, at hr. Arne Melchior taler på den måde, men det gør hr. Arne Melchior nu engang, og så vil jeg minde hr. Arne Melchior om, at en af hans partifæller, hr. Brusvang, tidligere er kommet med et dagsordensforslag under en afslutningsdebat. Det drejede sig om fysiske blokader, og da kunne man godt fra CDs side bruge en dagsorden i politisk øjemed.

Jeg vil gerne takke hr. Niels Helveg Petersen. Så skete det, som jeg håbede, nemlig at vi allerede i dag kom til at mødes ved korsvejen. Hr. Niels Helveg Petersen sagde, at han ikke troede, at man kunne klare sig med at fremsætte et enkelt lovforslag. Det tror jeg heller ikke at man kan, det ved jeg ikke. Derfor har vi også brugt formuleringen »fremsætte lovforslag«, og det kan jo være ét, det kan også være flere lovforslag, hvis der er behov for det. Så jeg kan kun udtrykke håbet om, at hr. Niels Helveg Petersen og jeg til efteråret ikke alene kommer til at mødes ved en korsvej, men måske kommer til at gå hen ad vejen sammen.

(Kort bemærkning).

Mølgaard (DR):

Jeg må over for hr. Arne Melchior gøre opmærksom på, at der ikke er antydning af ballademageri i forbindelse med udarbejdelsen og fremsættelsen af dette forslag om motiveret dagsorden. Det er helt i overensstemmelse med gældende regler. Konstruktionen, at dette skulle være en fjerdebehandling

af et lovforslag, har det heller intet med at gøre.

Det, der er indeholdt heri, er en opfordring til regeringen om at tage arbejdstøjet på, og hr. Arne Melchior burde være den første til at erkende, at arbejdsministeren ikke har villet tage arbejdstøjet på, uden at folketinget lægger et væsentligt pres på arbejdsministeren. Lad arbejdsministeren i aften få en friaften og tage gallaen på, men i morgen skal han have arbejdstøjet på, og det lader sig kun gøre, hvis vi presser fra et folketingsflertals side, og det kan vi gøre gennem vedtagelsen af det forslag om motiveret dagsorden.

Må jeg så i øvrigt udtrykke min skuffelse over, at jeg netop over for hr. Arne Melchior må gøre opmærksom på, at det, vi hermed kræver af regeringen, er, at den skal indrette sig på parlamentarismens grundlag. Det er faktisk noget, der har været forudsætningen lige siden 1901, så helt nyt kan det vel ikke være for regeringen, at den må indrette sig på princippet: ingen over og ingen ved siden af folketinget.

(Kort bemærkning).

Voigt (FP):

Med hensyn til den dagsorden, fru Grethe Fenger Møller omtalte, som hr. Brusvang havde fremsat, kan man virkelig tale om, at da var der rav i den. Da var man ude på at lave ballade, da skulle der rigtig være uro i gården, og det var tilmed den sidste dag, vi var herinde, før vi tog hjem på sommerferie, således at vi måtte sidde herinde hele natten. Jeg ved ikke, om det var hr. Brusvang selv, der udformede den dagsorden, der skabte denne ballade i gården.

Fru Lilli Gyldenkilde lykkedes det at blande grundlovens § 75 ind i dette ved at sige, at hun ikke kunne forstå, at vi kunne medvirke til dette, vi, der stod for friheden, når vi samtidig ønskede, at arbejdsløse skulle stille kl. 7 om morgenen, og at der skulle indføres et slavemarked. Jeg vil godt sige til fru Lilli Gyldenkilde: kunne hun dog ikke sammen med andre læse det omtalte forslag? Der er ikke tale om et slavemarked. Folk må da selv om, hvorvidt de vil møde op i henhold til det forslag, vi har fremsat. Vi har bare den opfattelse, at folk må lære, at når de vil nyde, så må de også yde. Det kan ikke

[Voigt]

hjælpe noget, at vi bliver ved med den blødsødenhed, som fru Lilli Gyldenkilde giver udtryk for: det er da synd for de arbejdsløse, at de skal bestille noget. Vi siger tværtimod, at de arbejdsløse skal have et stykke meningsfyldt arbejde, og det kan være lige så meningsfyldt at stå og pudse vinduer, som det kan være at grave en grøft.

Vi må tage afstand fra, at man kalder vores forslag for indførelse af et slavemarked. Jeg havde faktisk troet, at det var blevet påtalt, for det har intet med det at gøre. Det er et seriøst og vægtigt bidrag til løsning af det store problem, som fru Lilli Gyldenkilde sagde vi nu rejser hjem fra, nemlig 250.000 arbejdsløse. Hvis man havde medvirket til at gennemføre det forslag, vi havde fremsat, så havde vi ikke haft de mange arbejdsløse i dag. Så havde vi fået nogle hænder beskæftiget. Så havde vi ikke haft så mange mennesker til at gå og forsumpe i ledigheden. Vi havde givet dem et indhold i tilværelsen. Derfor synes jeg, at det er urimeligt, at fru Lilli Gyldenkilde beskylder os for at indføre et slavemarked, når vi taler om eksklusivaftaler.

Hvis vi ikke havde haft de eksklusivaftaler, kunne vi have undgået, at en masse mennesker var blevet afskediget, fordi de ikke vil støtte den politiske ideologi, som fru Lilli Gyldenkilde mener skal herske her i landet.

(Kort bemærkning).

Hans Jørgen Holm (V):

Så fik vi også fra hr. Arne Melchior bemærkningen om, at det ikke mere er sagen, det drejer sig om. Vi har før hørt den fra hr. Niels Helveg Petersen. Vi hørte den vist også, så vidt jeg husker, fra fru Lilli Gyldenkilde.

Det, det drejer sig om med forespørgslen og med den dagsorden, der er foreslået, er netop sagen. Vi erkender, at lovforslaget faldt ved tredjebehandlingen, fordi de radikale altså ikke ville stemme for det. De ville ikke stemme for det forslag, vi har udarbejdet, og som er blevet gennemarbejdet i arbejdsmarkedsudvalget. Nu vil vi så godt have en konstatering af, at vi i næste samling kan få et lovforslag fremsat her på de konditioner, der tilsyneladende skal til for at skaffe et flertal for lovforslaget. Og så ser vi det, man vel kan kalde parlamentarisk slalomkør-

sel: det ene forslag vil det radikale venstre ikke være med til, og så ser vi nu, at centrum-demokraterne ikke vil stemme for dagsordenen, fordi man ikke kan pålægge en regering at gøre noget. Ja men hvad gjorde vi i efteråret i forbindelse med forespørgslen om tjenestemandsstrejkerne? Da pålagde vi regeringen at udarbejde lovforslag. Det er vel et af parlamentarismens formål, at når der er et flertal i folketinget, så må regeringen rette sig efter det flertal, eller også må den gå af, og det er regeringens valg, om den vil gøre det arbejde, folketinget pålægger den.

Derfor må jeg sige til hr. Arne Melchior, at det var en fantastisk udtalelse, at det her næsten er en naragtig fremgangsmåde. Jeg synes næsten, det er en naragtig fremgangsmåde, man udviser fra de to partier, som traditionelt støtter regeringen, at man på denne måde siksakker ud og ind, sådan at vi undgår at konstatere det, der er sagen, nemlig at man ikke vil vedtage det, det drejer sig om: at sikre den enkelte borgers frie ret til selv at vælge, om man vil være medlem af en organisation eller ikke.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Til arbejdsministeren er mit svar et ja. Han har da ganske ret i, at dagsordenen introducerer i hvert fald en ny formulering, som viser, at sagen ikke er godt forberedt af dem, der har foreslået dagsordenen.

Til hr. Mølgaard vil jeg gerne sige, at presset havde vi jo i eftermiddags. Presset bestod i, at der var 81 mandater – eller i hvert fald partier, der tilsammen repræsenterer 81 mandater – der stemte for lovforslaget, samt at der var et parti yderligere med 10 mandater, som har meddelt, at de vil rejse sagen i begyndelsen af næste samling. Det er i alt 91 mandater, og det pres må være tilstrækkeligt og kan ikke begrunde nogen forespørgselsdebat senere på dagen eller senere på ugen.

Jeg vil gerne sige til fru Grethe Fenger Møller, at selvfølgelig kan dagsordener bruges i politisk øjemed. De kan vel kun bruges i politisk øjemed, det er da klart, men det betyder vel ikke, at man skal stemme for enhver dagsorden, der foreslås. Hr. Brusvangs dagsorden for et par år siden på sidste dag af den pågældende samling drejede sig ikke om et forhold, hvor et lovforslag just var ble-

[Arne Melchior]

vet nedstemt. Det var nødvendigt at få vedtaget den dagsorden den dag, fordi fysiske blokader var et akut problem i det danske samfund, som hindrede mennesker i at producere, som hindrede eksport, som i det hele taget hindrede friheden her i Danmark til både det ene og det andet. Derfor var det nødvendigt. Men her foreligger en helt anden situation, nemlig at vi dags dato har stemt om den samme sag, har konstateret mandatfordelingen i folketinget i denne sag. Derfor er sammenligningen med hr. Brusvangs fysiske blokadedagsorden aldeles værdiløs.

Det er den selvfølgelig også, når man henviser til, hvad man gjorde i fjor med hensyn til en dagsorden om tjenestemandstrætter. Ja men den dagsorden stemte socialdemokratiet jo for. Det er et forslag, regeringen har fremsat, og som regeringspartiet har kunnet stemme for. Hvordan kan man sammenligne dette med at tvinge et parti og en af dette parti udgået regering til at fremsætte et forslag, som den skal stemme imod? Det er to helt forskellige ting. Lad os nu få enkel tale om enkle ting.

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Vi går tilbage til talerrækken. Hr. Tyroll.

Tyroll (VS):

Jeg skal straks kommentere dagsordenen og sige, at den kan vi selvfølgelig ikke stemme for, vi vil stemme imod den.

Jeg synes, det er ret betegnende for det borgerlige flertal, der står bag de angreb, man ser her, at man altså har gået og holdt en sådan forespørgsel i kog, man har haft den i beredskab, og her, hvor man langt om længe synes, at nu er det det rette tidspunkt at komme med den, vil man altså end ikke diskutere, så har man mere eller mindre aftalt, at nu drejer det sig bare om at komme med en dagsorden.

Jeg vil da godt have opklaret noget mere, hvad der egentlig ligger af målsætninger bag ved de forslag, der kommer her, og hos de borgerlige ordførere, som fører sig frem her. Derfor vil jeg godt tage fat i et konkret eksempel og bede de enkelte ordførere om at fortælle, hvilke ændringer der ønskes gennemført i forbindelse med en lovgivning om forbud mod eksklusivbestemmelser. Jeg vil tage udgangspunkt i et eksempel, som jeg har

fundet i Arbejdsgiveren for den 5. maj 1981 på side 3.

Først vil jeg sige, at jeg har forstået, at det er magtpåliggende for forespørgerne at sikre en gensidighed, sådan som de radikale ønsker det, og at der altså skal være tale om, at det er såvel fagbevægelsen som arbejdsgiverne, der skal rammes af lovgivningen. Jeg vil gerne have bekræftet, at det er sådan, det forholder sig. Når det er bekræftet, vil jeg gerne have kommentarer til begivenhederne i forbindelse med den løbende konflikt på det grafiske område. Det drejer sig om begivenhederne i forbindelse med, at firmaet Otto Nielsen Emballage A/S i Lyngby under Dansk Arbejdsgiverforenings lockout af typograferne har udmeldt sig af Arbejdsgiverforeningen og derefter indgået overenskomst med typograferne. Firmaet Otto Nielsen Emballage A/S gjorde det for at komme til at udøve erhverv – et udtryk, som man bl. a. har brugt i teksten i et lovforslag tidligere på dagen. Det skete med henvisning til, at store eksportordrer kunne gå tabt og forsvinde for altid, hvis ikke Dansk Arbejdsgiverforening og brancheorganisationerne gav dispensation fra lockouten. En sådan dispensation kunne firmaet altså ikke få. Det afviste man blankt. Derfor meldte firmaet sig ud af Arbejdsgiverforeningen.

Nu vil jeg for det første spørge de enkelte borgerlige ordførere, om det er sådan, at de som led i den omtalte gensidighed vil fjerne arbejdsgivernes mulighed for at nægte at give arbejdsgivere denne dispensation, så at de står frit med hensyn til at disponere og udøve erhverv. Det vil jeg gerne have et svar på. Vil man direkte gribe ind over for denne mulighed? Vil man sikre, at man ikke på denne måde kan båndlægge dispositionerne hos den enkelte arbejdsgiver?

Men det stopper ikke med dette spørgsmål, for ikke alene hindrer Dansk Arbejdsgiverforening m. fl. arbejdsgiveren i at udøve erhverv, som det hedder, ved at nægte dispensation for lockouten. En enig hovedbestyrelse i Dansk Arbejdsgiverforening taler i sin indstilling om »en så usædvanlig grov handling, at maksimumstraffen – ½ mill. kr. – må være konsekvensen«, fordi firmaet Otto Nielsen Emballage A/S frasagde sig sammenholdet med de øvrige arbejdsgivere.

Dansk Arbejdsgiverforening forsøger altså at lægge hindringer for den enkelte arbejds-

[Tyroll]

givers frihed ved at idømme bod på ½ mill. kr. Dansk Arbejdsgiverforening har netop for nylig vedtaget at forhøje rammerne for en sådan bod, og der er, så vidt jeg ved, tale om en fordobling af bodsstørrelsen.

For det andet vil jeg spørge de borgerlige ordførere, om det er sådan, at de som led i den omtalte gensidighed, som jeg forstår man lægger vægt på, vil fjerne arbejdsgivernes mulighed for at forfølge enkelte arbejdsgivere med bod i et tilfælde som det her nævnte, så de ikke herigennem hindres i at udøve erhverv, som man stadig væk påkalder sig det. Også det vil jeg gerne have et svar på.

Men det er ikke slut endnu. Firmaet Otto Nielsen Emballage A/S skal ifølge Dansk Arbejdsgiverforening fratages retten til konflikterstatning for den periode, hvor firmaet har været med i lockouten af typograferne. Det synes jeg var rimeligt, hvis det var som straf for deltagelse i foranstaltninger, der forhindrede typograferne i at udøve erhverv, som det hedder i det tidligere behandlede forslag. Men det var jo ikke det, det drejede sig om. Vil de borgerlige ordførere fjerne Dansk Arbejdsgiverforenings adgang til på denne måde at søge at tvinge enkelte arbejdsgivere til at deltage i en lockout – til stor økonomisk skade for virksomhederne, fristes man næsten til at sige efter at have hørt de borgerliges udtalelser tidligere på dagen.

Endelig har Dansk Arbejdsgiverforening besluttet at lægge hindringer for firmaet Otto Nielsen Emballage A/S, hindringer for dets udøvelse af erhverv, ved at opfordre alle medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening til at afbryde ethvert samarbejde med Otto Nielsen Emballage A/S. Vil de borgerlige ordførere fjerne Arbejdsgiverforeningens muligheder for på denne måde at lægge hindringer for enkeltfirmaers adgang til at udøve erhverv, som det hedder, hvis de vælger at udtræde af Dansk Arbejdsgiverforening eller af underorganisationer?

Når jeg nu har taget fat i dette eksempel, vil jeg også gerne stille nogle spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører og til arbejdsministeren. Den socialdemokratiske ordfører førte sig tidligere på dagen frem med at kalde VS' holdninger til det, vi behandler her, for gammelmandsholdninger til den faglige kamp. At det forholder sig stik

modsat, og at det er socialdemokratiet, der bliver gammelt og sat og dropper kampen til fordel for klassesamarbejdet, er det, der er realiteten.

Ved tidligere behandlinger og vel også i dag har såvel arbejdsministre som ordførere for socialdemokratiet hævdet, at det kun er uden for områder, hvor der er overenskomst med Dansk Arbejdsgiverforening, der er brug for eksklusivaftaler. Det passer ganske simpelt ikke. Det passer i hvert fald kun, hvis man på forhånd har opgivet at føre kamp, men det har typograferne altså ikke, selv om socialdemokratiet har forsøgt af bedste evne at undergrave deres faglige kamp.

Dansk Arbejdsgiverforenings linje med lockout af typografer har bevirket, at et firma er presset til at bryde ud af Dansk Arbejdsgiverforening og indgå en eksklusiv aftale med typograferne. Hvordan kan arbejdsministeren så hævde – og den socialdemokratiske ordfører altså også – at der kun er brug for eksklusivaftaler uden for det område, der er dækket af overenskomster med Dansk Arbejdsgiverforening? Det er jo ganske enkelt ikke rigtigt, og dette eksempel viser, at det ikke er rigtigt. For en degenereret holdning som den, socialdemokratiet er bærer af, er det måske rigtigt, for dér sluges alt råt af ren og skær angst for konflikter. Jeg vil godt spørge, om arbejdsministeren og den socialdemokratiske ordfører stadig er af den mening, som de har givet udtryk for: at man ikke har brug for eksklusivaftaler inden for Dansk Arbejdsgiverforenings område?

Her er der altså tale om, at en arbejdsgiver bliver tvunget af Dansk Arbejdsgiverforening til at indgå eksklusiv aftale med typograferne, og den pågældende gør det ganske frivilligt. Her kunne det være væsentligt at spørge de borgerlige partier, om de mener, at Dansk Arbejdsgiverforenings magt på dette område skal indskrænkes, om de mener, at det er ganske urimeligt, at Dansk Arbejdsgiverforening på den måde presser en enkelt arbejdsgiver til at indgå eksklusivaftaler. Det sætter jo hele initiativet fra borgerlig side lidt i relief.

Ellers må jeg sige, at de udsagn, der har været fra socialdemokratiet i dag, finder jeg stadig væk meget mangelfulde. Der er ikke tale om, at man overhovedet forholder sig til det, man ved vil blive en realitet i næste samling: at der vil komme et beslutningsfor-

[Tyroll]

slag fra det radikale venstre, og at det kan forventes at få flertal. Der er ikke tale om, at man på mindste måde angiver, hvad man har tænkt sig at stille op over for den situation, hvordan man vil forholde sig. Ja, man vil måske tage et valg, hvis det går højt, men hvad så, hvis der alligevel stadig væk er et borgerligt flertal efter et valg? Vil man overhovedet acceptere, hvis man er socialdemokrat og placeret i den danske fagbevægelse, at noget sådant gennemføres her? Vil man i givet fald finde sig i, at man får frataget de aktionsmuligheder, der ligesom er lagt op til at man vil fratage arbejderne her?

Jeg tror ikke meget på, at der er mange af de borgerlige partier, der egentlig ønsker den gensidighed, som de påstår at de ønsker, og som egentlig vil foretage de indgreb, som jeg efterlyste, i forhold til arbejdsgiverne. Men jeg er ret sikker på, at samtlige disse borgerlige partier er indstillet på at foretage nogle indgreb over for fagbevægelsen, er indstillet på i givet fald at fjerne muligheden for at iværksætte blokade for at opnå overenskomst, for at sikre, at det er ordnede arbejdsforhold, der gælder hos de enkelte arbejdsgivere. Jeg vil da gerne korrigeres af de borgerlige politikere, som er ordførere her. Jeg vil gerne korrigeres på dette punkt. Jeg vil gerne høre, hvordan de stiller sig over for dette, at Dansk Arbejdsgiverforening altså har tvunget en arbejdsgiver til at indgå eksklusivaftale.

Dohrmann (FP):

Når man lytter til forligspartierne, kan man forstå, at de har store problemer med at finde nogle besparelser, og efter at have overværet forestillingen her i dag har jeg et enkelt forslag, som jeg synes man burde overveje inden for de kredse. Det har relation til de planer, man har med hensyn til Det kgl. Teater. Jeg vil vove den påstand, at magen til skuespillere og taskenspillere, som vi her har set optræde på talerstolen i dag, finder man ikke ovre på Det kgl. Teater.

Først oplever vi det radikale venstre, som stemmer imod nogle ændringsforslag, som det faktisk selv har – ikke fremsat, men gjort sig til talsmand for. I næste omgang kommer nu CD og meddeler, at det ikke kan stemme for en dagsorden, som faktisk udtrykker nøjagtig det, som CD i det hele taget har gjort sig til talsmand for. Derfor vil jeg tillade mig

at bruge udtrykket skuespillere og taskenspillere.

Vi ved jo alle sammen godt, at alt, hvad der foregår her i salen mellem de radikale og CD, er aftalt på forhånd. Det er jo noget, der er aftalt. Der er slet ikke noget at raffe om. Man har siddet i en krog, man har diskuteret, hvordan man nu skulle klare den situation, at man har sagt det ene udadtil og nu kommer der lige pludselig et forslag og en dagsorden, som udtrykker det, som partierne har gjort sig til talsmænd for. Hvad gør man så? Man sætter sig ned, og man aftaler, at først springer de radikale, og bagefter springer CD. Derfor synes jeg faktisk, at man alvorligt skulle overveje det med Det kgl. Teater. Vi kan ikke komme længere ned på skuespillerstadiet, end vi er for øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg er selvfølgelig smigret over, at sammenligningen går på Det kgl. Teater. Hvis jeg skulle gøre gengæld over for forskellige fra fremskridtspartiet, herunder den seneste taler, ved jeg ikke, hvilken dilettantgruppe i hvilket forsamlingshus jeg skulle sammenligne med for at finde det nøjagtige, det rigtige, sammenligningsgrundlag.

Hr. Dohrmanns fremstilling viser, at han ikke ved en snus om, hvad det her drejer sig om. Hvis han havde fulgt med, ville han vide, at offentligheden gennem radio, TV og presse allerede for 8 eller 10 dage siden blev underrettet om, hvad CDs stilling ville være til et dagsordensforslag af den art. Det er meddelt for længe, længe siden, inden de radikale nogen sinde fandt ud af, hvor de stod, og inden vi andre fandt ud af det.

Jens Peter Jensen (V):

Jeg tager ikke ordet som ordfører i denne sag. Som man vil have bemærket, har jeg været borte fra tinget i et par måneder og haft lejlighed til at gøre nogle iagttagelser. En af disse iagttagelser er denne, at man ikke er kommet videre med den sag, der nu er på dagsordenen, i de 2 måneder. Man er egentlig ikke kommet videre, end man var den 13. november 1980, da vi havde sagen til første behandling. Da havde jeg lejlighed til at være ordfører og nævnte, at det kunne være, vi i løbet af 1981 kunne nå til nogle tanker, vi

[Jens Peter Jensen]

kunne enes om, med lovgivende virkning fra 1982.

Jeg gjorde opmærksom på, at der var partier, der på grund af den parlamentariske situation måske ikke fuldt ud kunne udmønte de synspunkter, som de principielt står for. Det er nøjagtig den samme situation, vi befinder os i nu, om end vi nu er kommet hen på sommeren, i grillperioden, hvor man kunne fornemme et par partier i rollen først som burhøns og derefter som lagt på grillen. Men hvem har egentlig glæde af det?

For mig er denne sag et spørgsmål om holdning, og det er for mig meget mere væsentligt, at vi kommer igennem med en løsning. Derfor vil jeg sige, at jeg vil godt stemme for den dagsorden, der ligger her, på baggrund af, at jeg ikke har kunnet bidrage syndeligt til behandlingen af sagen de sidste måneder, men jeg kan godt se, det kan være lidt ubekvemt at pålægge en regering at komme med et forslag, der er den inderligt imod, om end vi da nu og da har gjort det. Derfor skal jeg betro regeringen, at såfremt denne dagsorden bliver stemt ned, ligger der sikkerhed for, at jeg vil møde igen som ordfører med et forslag så tidligt i næste samling, at der kan blive en rimelig tid til en seriøs behandling af det, således at vi kan nå frem til en afklaring af holdningen.

Min slutbemærkning skal være, at på det tidspunkt er der én ting til, der er afklaret. På det tidspunkt vil vi være nogen tid længere fremme i en valgperiode, hvor bindinger og aftaler ikke kan være så stærke, som de er på nuværende tidspunkt. Den gode sag fortjener en god behandling og en sund overvejelse.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Hr. Erhard Jakobsen forsøgte i en nedladende tone ligesom at nedklassificere fremskridtsfolkene ved at tale om, at de var noget lige så elendigt som diletanter ude i forsamlingshuse. Jeg vil sige til hr. Erhard Jakobsen, at jeg er meget tilfreds med at blive påduttet, at jeg er på niveau med det folkeliv, der foregår ude i forsamlingshusene. Det er sundt, det er godt, det er menneskeligt, det er det, vi har brug for. Det er den sunde fornuft, der eksisterer dér. Det er trist, at hr. Erhard Jakobsen ikke har forbindelsen i or-

den derude, men det tillader vi andre os fortsat at have.

Jeg har af denne debat lært, hvad man forstår ved politiske hædersmænd. Det har jeg lært uden at slå efter i nogen ordbog. Jeg har lært, at politiske hædersmænd er nogle folk, der sidder i nogle småpartier, der aftaler: nu er det jeres tur til at redde regeringen, og nu er det vores tur. Jeg har fået illustreret til fulde, hvad politiske hædersmænd er for nogle, men jeg synes godt nok, at politiske hædersmænd ikke rigtig passer til situationen. Jeg skal huske, hvad politiske hædersmænd i hr. Arne Melchior's terminologi er for nogle fyre.

(Kort bemærkning).

Erhard Jakobsen (CD):

Må jeg først minde om, at jeg kun lod mig lede ud i disse sammenligninger, efter at en fremskridtsmand havde brugt udtrykket taksenspiler heroppefra, hvilket vistnok er noget ganske andet end både diletant og skuespiller. Det var altså et svar på det.

Dernæst må jeg sige med hensyn til dette med den politiske hæderlighed og alle de dér ting: hvem er det, der går rundt og giver karakterer? Hvad politisk uhæderligt er der i ganske klart at trække sin stilling op, sådan som vi gjorde det for 10 eller 12 dage siden, da vi sagde: vi er med fuldt ud i den principielle debat om det dér, og vi stemmer lige til det sidste – som vi gjorde i dag – men vi vil ikke være med til noget med dagsordener, for det hører ikke hjemme i denne forbindelse. Det mener jeg er fuldt ud hæderligt, og det tror jeg vi kan forklare ude i de alleryderste forsamlingshuse. Ikke til dilettanterne, men til dem, der tager politik alvorligt.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg skal kun sige til hr. Tyroll, som stillede mig det spørgsmål, hvordan jeg forholdt mig til en situation i næste samling, at det har jeg ikke tænkt igennem, for jeg har endnu ikke fantasi til at forestille mig, hvad den situation kan komme til at gå ud på. Når et parti som det konservative folkeparti, når et parti som venstre, Danmarks liberale parti, her i dag kan fremsætte et forslag, der er ensbetydende med afskaffelse af overenskomstsyste- met, det kollektive overenskomstsyste- m i Danmark, så savner jeg fantasi til at forestil-

[Arbejdsministeren]

le mig, hvad vi kan komme ud for i næste samling. Man må jo tage tingene, efterhånden som de melder sig.

Jeg vil gerne gentage det, jeg har sagt tidligere: at regeringen gerne medvirker til en diskussion om den enkeltes stilling på arbejdsmarkedet – forudsat at sigtet er at betrygge den enkeltes stilling på arbejdsmarkedet og ikke et ensidigt indgreb over for aftalefriheden, overenskomstsystemet på arbejdsmarkedet, vendt mod de faglige organisationer.

Poul H. Møller (KrF):

Som det er sagt så ofte her fra denne talerstol, skal jeg ikke forlænge debatten unødigt. Jeg har en fornemmelse af, at man nu har fået nok for i dag om dette emne med afskaffelse af eksklusivaftalerne, men jeg er glad for at kunne sige, at man under alle debatterne har kunnet konstatere, at der fortsat vil være et flertal for afskaffelse af disse aftaler.

Det er rigtigt, som det er sagt af hr. Arne Melchior, at han for længst har givet til kende, at han ikke ville stemme for et dagsordensforslag af den art, som vi har fremsat her. Alligevel må jeg udtale min forundring over hr. Arne Melchiors voldsomme udfald imod os, som har fremsat dette dagsordensforslag, hvor hr. Arne Melchior taler om, at vi er ude på at lave ballade osv. Det tror jeg hr. Arne Melchior er klar over at vi ikke er. Vi benytter blot den parlamentariske ret, vi har til at fremsætte et sådant forslag.

Når CD i modsætning til f. eks. det radikale venstre ikke vil være med til at stemme for dette dagsordensforslag, er CD altså dermed med til at forhindre, at vi kan pålægge regeringen at fremsætte et forslag om disse eksklusivbestemmelers afskaffelse til næste folketingsår. Derfor har det været lidt af en skuffelse med det voldsomme udfald, men jeg regner dog med, at også CD kan regnes med i flertallet, når vi nu til efteråret forhåbentlig, således som hr. Jens Peter Jensen talte om det før, kan nå et resultat. Måske kan vi nå det i 1981 eller måske i foråret 1982 – hvad ved jeg? I hvert fald må vi straks fra folketingsårets begyndelse tage fat på at nå et resultat. Det ville ikke være for tidligt. Vi har hørt om, at man allerede i 1954 foreslog en afskaffelse af disse eksklu-

sivaftaler. I vor nyere tid, hvis jeg må sige det sådan, i den tid, kristeligt folkeparti har været herinde, er det nu femte gang, vi har fremsat dette forslag sammen med andre partier. Derfor kan det ikke være for tidligt, at vi kommer til en afklaring og får afskaffet disse aftaler, som vi fortsat vil hævde er grundlovsstridige aftaler, som ikke harmonerer med den frihed, vi taler så højt om her i vort land.

Vi håber på, at denne dags debat ikke har været forgæves, men at vi igennem dette må kunne stå sammen til efteråret om udarbejdelse af et forslag, så vi får denne sag endeligt afgjort.

(Kort bemærkning).

Bertel Haarder (V):

Jeg vil blot i sidste minut påtale det argument, at man ikke skulle kunne pålægge regeringen noget, den ikke bryder sig om. Der ligger her i salen 114 forslag til folketingsbeslutning, som alle har det tilfælles, at de drejer sig om noget, regeringen ikke af egen drift har villet tage op. Der er kun den forskel, at når vi stemmer om dem, så har de været til behandling to gange; når vi stemmer om det, vi skal stemme om nu, har det været til behandling fire gange.

(Kort bemærkning).

Arne Melchior (CD):

Det kunne aldrig falde mig ind at påstå, at man ikke skulle kunne vedtage noget, som en siddende regering er imod. Vi har gjort det adskillige gange, også i den samling, der nu går på hæld. Jeg har aldrig påstået noget, som kan give hr. Bertel Haarder anledning til den misforståelse. Det, jeg har sagt, er, at jeg finder det parlamentarisk utilstedeligt, at en regering og et parti skal gøre forarbejderne og udarbejde og fremsætte et forslag, som den vil stemme imod. Det finder jeg savner sidestykke. Jeg har spurgt adskillige mere erfarne parlamentarikere. Mange har rystet på hovedet og sagt, at det findes nok; men der er endnu ingen, der har kunnet give mig et eksempel på det. Selv om der skulle være et enkelt eksempel, er det ikke derfor beviseligt, at det er korrekt at gøre det.

Jeg finder, at det flertal, som står bag disse tanker, bør mande sig op og udarbejde

[Arne Melchior]

forslaget, således at det flertal, der altså findes, kan stemme for forslaget. Dermed er sagen sat på plads. Man skal ikke tvinge nogen til at spise noget, som man ved giver dem mavesår.

Glistrup (FP):

Når hr. Arne Melchior så direkte beder om et eksempel, skal han få det. Den 4. juni 1976 vedtog folketinget at pålægge regeringen – i en problemstilling, der var ganske parallel med den her foreliggende – at gøre noget, som var regeringen så inderligt imod, nemlig at udfærdige en bestemmelse, som påbød politimestrene at sørge for, at man ikke kunne iværksætte blokader, fysiske blokader, under visse forhold. Det er fuldstændig parallelt med det, vi her diskuterer om eksklusivaftaler. Det vedtog man med et nok så aktivt bidrag fra centrum-demokraternes side. Det blev vedtaget ved det, som hr. Arne Melchior i dag har kaldt en fjerde behandling af et lovforslag, som blev forkastet den selv samme dag, hvor folketinget vedtog at pålægge regeringen dette.

Der er to forskelle fra den nuværende situation. Dels satte folketinget en tidsfrist og sagde, at regeringen skulle gøre det inden 26 dage, hvor man her giver regeringen 3 måneder til at arbejde i. Dels sagde man, at regeringen definitivt skulle fastsætte, hvad der var regeringen noget så vederstyggeligt, hvorimod man i nærværende tilfælde bare siger, at regeringen skal bruge sit embedsmandsapparat til at lave det tekniske arbejde, sådan at folketinget kan behandle det, mens regeringen selvfølgelig står frit for at stemme imod. Dengang skulle regeringen definitivt fastsætte noget, der var den så inderligt imod, og centrum-demokraterne var bestemt meget positive og meget aktive ved den lejlighed, den 4. juni 1976.

Når hr. Arne Melchior argumenterer, som han gør her i dag, går det lige præcis på tværs af, hvad der er god parlamentarisk skik her i huset, men hr. Arne Melchior finder bare nogle argumenter, der passer til lejligheden, for nu var det centrum-demokraternes tur til at redde regeringen. Først så vi kristeligt folkeparti med lejlovgivningen. Så så vi de radikale med lovforslag nr. L 45. Og nu, er det altså blandt forligspartierne centrum-demokraternes tur til at gå imod det, som de

har foregøglet befolkningen. Næste gang er det kristeligt folkepartis tur. Det er virkelig trist, at vi skal drive politik under de forhold, at man på omgang simpelt hen går imod det, som man ellers forfægter både her i salen og udenfor.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg kan godt forstå, det må være en skuffende dag. Den borgerlige chefstrategs, hr. Voigts, mange husflidsarbejder har ikke båret frugt, og så føler hans mentor udi politikken, hr. Glistrup, sig kaldet til at komme hr. Voigt og andre til undsætning.

Jeg vil gerne gøre hr. Glistrup opmærksom på, at der er to forskelle i forhold til dagsordenen af 4. juni 1976. Den første er, at det var et dagsordensforslag, hvis virkninger man var i stand til at overskue. Det dagsordensforslag, der ligger her – med det indgreb over for hele det kollektive aftalesystem på arbejdsmarkedet, der nu lægges op til – kan ingen overskue. Det er den første, kan man sige, saglige forskel. Den anden forskel var selvfølgelig, at regeringen på daværende tidspunkt stemte for det pågældende dagsordensforslag.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Arbejdsministeren har som sædvanlig uret. For det første var situationen den, at den 4. juni 1976 vedtog man definitivt, at regeringen skulle gå imod de fysiske blokader, hvor der her er tale om, at regeringen bliver opfordret til at fremlægge noget, der derefter skal igennem tre behandlinger i folketinget.

For det andet er det arbejdsministerens fuldstændig ordstridige fortolkning – som han nu har gentaget fire gange heroppefra, men som derfor er lige forkert – at det har noget at gøre med at ophæve det kollektive overenskomstsysteem. Det har det intet at gøre med. Det har noget at gøre med, at man skal sikre aftalefrihed; det vil sige, at man skal sikre det kollektive aftalesystem. Der har arbejdsministeren heller ikke ret.

For det tredje vil jeg sige, at når socialdemokratiet stemte for dagsordensforslaget den 4. juni 1976 – for at være helt præcis: den 5. juni, for vi kom på den anden side af midnat – så var det jo, fordi regeringen havde opdaget, at der var et flertal imod regeringen, og

[Glistrup]

så svingede regeringen over. Hvis centrumdemokraterne havde stemt ja til dette dagsordensforslag, så var regeringen nok også svinget over i dette tilfælde.

Ingen af de punkter, som arbejdsministeren har anført, er altså væsentlige eller korrekte.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden af Poul H. Møller (KrF) (se foran) forkastedes, idet 63 stemte for, 72 imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Meddelelser fra formanden:

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udvalget til valgs prøvelse (1/6 81):

Udtræder: Helge Møller (KF)

Nyt medl.: Gerda Møller (KF)

Kulturudvalget (1/6 81):

Udtræder: Helge Møller (KF)

Nyt medl.: Gerda Møller (KF)

Udenrigsudvalget (1/6 81):

Udtræder: Helge Møller (KF)

Nyt medl.: Gerda Møller (KF)

Udvalget ang. det civile beredskab (1/6 81):

Udtræder: Helge Møller (KF)

Nyt medl.: Gerda Møller (KF)

Forsvarsudvalget (1/6 81):

Udtræder: Helge Møller (KF)

Ny stedf.: Gerda Møller (KF)

Uddannelsesudvalget (1/6 81):

Udtræder: Helge Møller (KF)

Ny stedf.: Gerda Møller (KF)

Nordisk Råd (1/6 81):

Udtræder: Helge Møller (KF)

Ny stedf. for

Hagen Hagensen: Gerda Møller (KF)

Retsudvalget (1/6 81):

Udtræder: Nathalie Lind (V)

Nyt medl.: Henrik Toft (V)

Kulturudvalget (1/6 81)

Udtræder: Kirsten Jacobsen (FP)

Ny stedf.: Knud Lind (FP)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, tirsdag den 2. juni 1981, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 19.22
